

SUMARNI INVENTAR

HR – DAZD – 589

JAVNI BILJEŽNIK PETAR BELAMARIĆ

1930. – 1943.

Izradio: Ivica Ražov, arhivist

ZADAR, 2014.

SADRŽAJ

OPIS FONDA

POPIS KRATICA	3
1. IDENTIFIKACIJA.....	4
2. KONTEKST	4
3. SADRŽAJ I USTROJ	13
4. DOSTUPNOST	14
5. DODATNI IZVORI	15
6. KONTROLA OPISA	17
ANALITIČKI POPIS GRADIVA	18

POPIS KRATICA:

AVNOJ – Antifašističko narodnooslobodilačko vijeće

DAZD – Državni arhiv u Zadru

DFJ – Demokratska Federativna Jugoslavija

HDA – Hrvatski državni arhiv

HR – Hrvatska Republika

NDH – Nezavisna Država Hrvatska

NN – Narodne novine

SFRJ – Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija

SL- Službeni list

JBIS – Javni bilježnik Petar Belamarić

1. IDENTIFIKACIJA

1.1 Oznaka/Signatura	HR DAZD 589
1.2. Klasifikacijska oznaka	B.3.8. – B.4.8.
1.3. Naslov	Javni bilježnik Petar Belamarić
1.4. Kratica naslova fonda	JBPB
1.5. Vrijeme nastanka gradiva	1930. – 1943.
1.6. Razina opisa	Fond
1.7. Količina	6 knj., 9 kutija (1,5 d/m)

2. KONTEKST

2.1. Naziv stvaratelja

Javni bilježnik Petar Belamarić

2.2. Upravna povijest

2.2.1. Vrijeme i mjesto djelovanja

Počeci notarijata sežu još u rimsko doba razvojem pravnog instituta tabellio (*tabelliones*). Javni bilježnik ili notar (lat. *notarius*) je bio službenik s posebnim ovlastima za sastavljanje i pisanje dokumenata. Nakon završenog pravnčkog školovanja dobivao je poseban privilegij od viših vlasti za obavljanje javnobilježničkih poslova. Tako je stjecao pravo da obavlja poslove u kancelarijama gradskih komuna, feudalaca, sudova i vladara. Sastavljao je javne isprave o pravnim poslovima, a svojim je potpisom i notarskim znakom jamčio njihovu vjerodostojnost i pravni učinak (*fides publica*).

Najstariji podaci o notarijatu postoje za područje mletačke Dalmacije, Istre i Primorja gdje postoji kontinuitet notarske službe od 11. stoljeća pa sve do 1941. godine kada je javnobilježnička služba ukinuta. U ostalom dijelu Banske Hrvatske i Slavonije funkciju notarske službe obavljali su crkveni kaptoli sve do 1855. kada na snagu stupa Austrijski bilježnički red.

Od 1409.-1797. najveći dio Dalmacije i otoka nalazio se pod mletačkom vlašću (Mletačka Dalmacija). Srednjovjekovne dalmatinske komune dijelom su

zadržale autonomiju od mletačke vladavine i pravo autentičnog tumačenja pravnih propisa. Javno bilježništvo je bilo regulirano statutima dalmatinskih gradova.

Mirom u Campoformiju (1797.) prestaje mletačka vlast u Dalmaciji. Ugovorom o primirju u Leobenu od 17. listopada 1797. Istra, Dalmacija i Boka Kotorska pripali su Austriji. Poslije poraza Austrije kod Austrelitza (1805.) Austrija se mirom u Bratislavi od 26. prosinca 1805. morala odreći Istre, Dalmacije, Boke i jadranskih otoka u korist Francuske. Istarsko i dalmatinsko područje postalo je dijelom Napoleonova carstva u kojem je na snazi bio Zakon o ustroju notarijata (*Loi contenant organisation du notariat*) od 16. ožujka 1803. Ovom zakonu prethodila je odluka prve Narodne skupštine u doba francuske revolucije (1789. - 1791.) zaključkom o preustroju notarijata od 29. rujna 1791., a potvrđena 06. listopada iste godine.

Po uzoru na francuski zakon bio je sastavljen Pravilnik o notarijatu od 17. lipnja 1806. (*Regolamento sul Notariato*) za Kraljevinu Italiju. Budući da je Dalmacija od 1806. upravno bila u sastavu francuske Kraljevine Italije ondašnji generalni providur Vincenzo Dandolo je inicirao sastavljanje novog Pravilnika o notarijatu (*Regolamento sul Notariato*) kojeg je izdao 20. studenog 1807., a koji je stupio na snagu 01. ožujka 1808. Odredbe o notarijatu iz vremena generalnog providura Vincenza Dandola ostale na snazi sve do 1813., odnosno i nakon prestanka francuske uprave i uključanja Dalmacije i Istre u sastav Habsburške Monarhije (1814.-1918.) čija je uprava 1817. potvrdila sve zatečene propise.

Prvi moderni austrijski zakon o bilježništvu Bilježnički red (*Die Notariatsordnung*) od 29. rujna 1850. bio je uveden u Istru, potom zamijenjen Bilježničkim redom od 21. svibnja 1855. koji je vrijedio u Hrvatskoj i Slavoniji, no tek je treći austrijski Bilježnički red od 25. srpnja 1871. bio uveden u cjelokupan austrijski dio Monarhije pa tako i na područje Dalmacije. Bilježnički red iz 1871. u Dalmaciji je vrijedio do 1930. i donošenja Zakona o javnim bilježnicima (notarima) Kraljevine Jugoslavije.

Do njegova donošenja javno bilježništvo na području Dalmacije bilo je uređeno Privremenim pravilnikom za notare u Dalmaciji (*Regolamento provvisorio pei notaj della Dalmazia*) od 24. prosinca 1825., odnosno Provizornim pravilnikom za notare u Kraljevini Dalmaciji (*Regolamento provvisorio per i notaj*) od 15. svibnja 1827.

Carskom odlukom od 26. listopada 1817. dana je obavijest o vrijednosti bilježničkih spisa za Dalmaciju. Dvorskom odlukom od 09. lipnja 1821. je bilo

određeno da se bilježnički spisi, sastavljeni po propisima pravilnika, imaju smatrati javnim ispravama.

Nakon završetka Prvog svjetskog rata i raspada Monarhije 1918. formirana je Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca kasnije preimenovana u Kraljevinu Jugoslaviju (1929.). S obzirom na to da su područja koja su ušla u sastav Kraljevine SHS/Jugoslavije prije 1918. bila u različitim državnim okvirima i imala različita pravna uređenja i izvore prava, zbog uklanjanja tih različitosti započelo je ujednačavanje prava na jedinstvenom državnom teritoriju. Javno bilježništvo kao pravna institucija postojalo je samo na području bivše Austro-Ugarske tj. na hrvatsko-slavonskom i dalmatinsko-slovenskom području na kojem su se primjenjivali propisi austrijskog zakonodavstva. Zbog toga je donesen Zakon o javnim bilježnicima (notarima) od 11. rujna 1930. koji je imao za cilj proširenje javnog bilježništva na cjelokupan državni teritorij Kraljevine SHS/Jugoslavije.

Stvaranjem NDH (1941.) donesena je Zakonska odredba o ukidanju javnih bilježnika od 18. travnja 1941. Time nestaje institucija javnog bilježništva na hrvatskom području. Zakon o javnom bilježništvu iz 1930. stavljen je van snage. U svrhu likvidacije javnog bilježništva donesene su: Zakonska odredba o pravnoj valjanosti ugovora i pravnih djela za koji je bio propisan javnobilježnički akt od 17. lipnja 1941., Zakonska odredba o likvidaciji imovine javnobilježničke komore u Zagrebu od 05. srpnja 1941. i Zakonska odredba o upisivanju bivših javnih bilježnika u imenik odvjetnika od 16. srpnja 1941.

Uspostavom SFRJ javnobilježnička služba na tom području nije obnovljena. Predsjedništvo AVNOJ-a je Odlukom o ukidanju javnih bilježnika i javnobilježničkih komora od 17. studenog 1944.. izričito ukinulo instituciju javnih bilježnika na području cijele Jugoslavije.

2.2.2. Sjedište djelovanja

Skradin i Preko

2.2.3. Pravni položaj

Tijelo državne uprave

2.2.4. Nadležnost, funkcije i područje djelatnosti

Javno bilježništvo u razdoblju djelovanja stvaratelja fonda bilo je uređeno austrijskim Bilježničkim redom (1871.-1930.) i jugoslavenskim Zakonom o javnim bilježnicima (1930.-1941.), te nizom podzakonskih propisa.

Prema Bilježničkom redu (1871.-1930.) službeno područje djelovanja javnog bilježnika bilo je određeno na dva načina: kao područje šire nadležnosti, koje je obuhvaćalo područje sudišta prve molbe za koje je bilo ustrojeno javnobilježničko mjesto i na kojem je javni bilježnik bio ovlašten obavljati poslove iz vlastitog djelokruga, i kao područje uže nadležnosti na kojem je javni bilježnik djelovao kao sudski povjerenik. Za ustroj javnobilježničkog mjesta Bilježničkim redom nisu bili propisani točni kriteriji određivanja njihova broja i razmjesta. Temeljem posebnih podzakonskih propisa (naredbom, uredbom) ministar pravosuđa je donosio odluku o osnivanju novih javnobilježničkih mjesta nakon saslušanja nadležne javnobilježničke komore.

Zakonom o javnim bilježnicima (1930.-1941.) službeno je područje djelovanja javnog bilježnika bilo određeno kao područje okružnog suda na kojemu je javni bilježnik imao svoje sjedište. Bilježničko sjedište se nalazilo u sjedištu sreskog suda (od 1929. naziv „kotarski“ mijenja se u „sreski“), a ako je više bilježnika imalo sjedište u istom sreskom sudu nadležnost se protezala na cijelo područje njihovog sjedišta. Izuzetak od ovako široko određene teritorijalne nadležnosti postojao je kod postupanja javnih bilježnika u svojstvu sudskih povjerenika jer je tada svaki javni bilježnik dobio uže područje djelovanja (tzv. rejon) na području svojeg sjedišta. Javni bilježnik mogao je kao sudski povjerenik voditi ostavinske postupke samo iza onih ostavitelja koji su imali prebivalište na području njegova sjedišta. Za ustroj javnobilježničkih mjesta Zakonom o javnim bilježnicima su jasno bili propisani kriteriji na način da je za područje svakog sreskog suda bilo predviđeno jedno bilježničko mjesto, odnosno ako se radilo o području s većim brojem stanovnika na svakih trideset tisuća stanovnika bio je imenovan po jedan javni bilježnik. Za mjesta s više od četrdeset tisuća stanovnika broj bilježnika, nakon saslušanja nadležnog apelacijskog suda i nadležne javnobilježničke komore i točnog utvrđivanja broja stanovnika, određivao se na svakih dvadeset tisuća stanovnika. U skladu sa Zakonom o javnim bilježnicima broj i sjedišta javnih bilježnika za područje Kraljevine Jugoslavije bili su uređeni uredbom ministra pravosuđa od 24. siječnja 1931.

Javni bilježnik Petar Belamarić započeo je s radom 1930. Djelokrug mu je odredilo Ministarstvo pravosuđa, s naznakom za koje područje je nadležan, a na prostoru čiju je teritorijalnu nadležnost pokrивao sud prve molbe. Dodijeljeno mu je područje Okružnog suda u Šibeniku, sa sjedištem Kotarskog suda u Skradinu, a od 1933. Kotarskog suda u Preku. Od 1. Travnja 1936. preuzima dužnost javnog bilježnika u Biogradu n/m (područje Kotarskog suda u Biogradu koje obilazi određenim datumima dva puta mjesečno) premda mu redovito sjedište ostaje i dalje ostaje u Preku.

Teritorijalna mjerodavnost Kotarskog suda u Skradinu obuhvaćala je općinu Skradin sa sljedećim naseljima: Bratiškovci (Bratiškovci, Gorice, Kakanj), Bribir (Bribir, Bribirske mostine, Krnjeuve), Dubravice (Čulišić, Dubravice, Visovac), Đevrske (Đevrske, Zečevo), Čista (Dragišići, Čista mala, Gaćezezi, Grabovci), Ostrovica (Gošić, Ostrovica, Žažvić), Piramatovci (Cicvare, Krković, Lađevci, Međare, Piramatovci), Rupe (Ićevo, Rupe), Skradin (Bićine, Gračac, Skradin, Skradinsko polje, Sonković), Smrdelje (Smrdelje, Varivode), Vačane (Vačane, Ždrapanj), Velika Glava (Velika Glava, Plastovo).

Teritorijalna mjerodavnost Kotarskog suda u Preku obuhvaćala je općine Božavu, Preko, Sali, Slibu i Veli Iž sa sljedećim naseljima: Božava, Brbinj, Dragove, Savar, Sestrunj (Rivanj, Sestrunj), Soline, Veli Rat (Polje, Veli Rat, Verunić), Žverinac, Kali, Kukljica, Lukoran, Poljana, Preko (Ošljak, Preko), Sutomišćica, Ugljan, Luka, Sali (Kornat-Sali, Sali, Sit, Zaglav, Žut), Žman, Ist (Ist, Skarda), Molat, Olib, Premuda (Gruica, Premuda), Silba, Zapuntel (Brgulje, Zapuntel), Mali Iž (Mali Iž, Porovac), Rava (Mala Rava, Rava), Veli Iž (Drage, Veli Iž).

Teritorijalna mjerodavnost Kotarskog suda u Biogradu obuhvaćala je općine Biograd, Nin i Zemunik sa sljedećim naseljima: Banj, Biograd, Dobropoljana, Filipjakov, Gorica, Mrljane, Neviđane, Pakoštane (Drage, Pakoštane), Pašman (Barotul, Kraj, Mali Pašman, Pašman), Raštane, Tkon, Turanj (Krmčine, Sikovo), Vrgada, Ždrelac, Briševo, Diklo (Diklo, Kožino), Dračevac, Murvica, Nin (Grbe, Klanice, Nin, Stanovi, Zaton), Petrčane, Poličnik, Poljica, Privlaka, Radovin (Ljubač, Radovin), Ražanac, Vir, Visočane, Vrsi, Bibinje (Babindub, Bibinje), Galovac, Sukošan (Debeljak, Dubrava, Goleša, Lasac, Makarska, Nađevica, Podvršje, Sukošan, Vrljica), Škabrnja (Kutrovo, Prkos, Škabrnja), Zemunik (osim samog mjesta Gornji Zemunik koje spada pod nadležnost Kotarskog suda u Benkovcu i općinu Ravni Kotari)

Navedeni sudovi bili su podređeni Okružnom sudu u Šibeniku kao i Višem zemaljskom sudu u Splitu (Apelacijski sud u Splitu).

U oba je zakona nadležnost javnih bilježnika bila točno određena. Prema Bilježničkom redu (1871.-1930.) javni bilježnici bili su ovlašteni sastavljati i otpravljati javne isprave u pogledu pravnih poslova, izjava i činjenica na kojima se zasnivaju pojedina prava, primati na čuvanje isprave, te voditi brigu o njima, ili novac i papire od vrijednosti radi predaje drugim osobama ili vlastima, izdavati potvrde odnosno djelovati kao sudski povjerenici.

Prema Zakonu o javnim bilježnicima (1930.-1941.) u djelokrug javnih bilježnika ulazilo je sastavljanje i otpravljanje javnih isprava o pravnim poslovima, izjavama i činjenicama na kojima se zasnivaju prava; primanje isprava radi čuvanja ili novac i papire od vrijednosti radi predaje drugim osobama ili vlastima te provođenje postupaka po nalogu sudova ili drugih javnih vlasti koji im se po zakonu mogu povjeriti.

Javnobilježničke isprave su javnobilježnički akti, javnobilježnički zapisnici i javnobilježničke potvrde. Javnobilježničke isprave i ovjerovljeni otpravci, ako su bili u skladu sa zakonom, imali su snagu javne isprave. Svaki bilježnički spis da bi bio pravovaljan morao je udovoljavati propisanoj formi. Ukoliko se radilo o pravnom poslu za koji nije bila predviđena obvezna forma javnobilježničkog akta stranke su mogle zatražiti od javnog bilježnika da potvrdi njihove privatne isprave o tom pravnom poslu (potvrđivanje „solemnizacija“). Tako potvrđena isprava ima snagu javnobilježničkog akta. Sastavljenu ispravu je upisivao u knjigu protokola (urudžbeni zapisnik) i na taj način je određivao spisu protokolarni broj.

Djelokrug rada i poslovanja javnih bilježnika obuhvaća sastavljanje javnobilježničkih akata koji su potrebni za pravnu valjanost raznovrsnih ugovora (kupoprodajni ugovori, ugovori sklopljeni između bračnih drugova: o kupnji, promjeni, renti, zajmu i priznanju duga, potvrde o prijemu miraza, ugovori o darivanju), izvršnost javnobilježničkih akata, sastavljanje javnobilježničkih akata o pravnim poslovima među živima, potvrđivanje (solemnizacija) privatnih isprava, utvrđivanje istovjetnosti, sastavljanje javnobilježničkog akta o izjavama posljednje volje (oporuke, odricanje od prava nasljedstva) i o nasljedničkim ugovorima, posredovanje (potvrđivanje) činjenica i izjava, ovjeravanje prijepisa (vidimiranje), ovjeravanje potpisa (legalizacija); izdavanje otpravaka, potvrda (svjedodžbi), uvjerenja, prijepisa izvoda, izdavanje potvrda da je netko živ, pohranjivanje isprava, bilo one koje je sam

sačinio, bilo one koje su mu povjerene na čuvanje, primati na čuvanje novac ili vrijednosne papire radi predaje određenim osobama ili institucijama. Kao sudski povjerenici provodili su ostavinske postupke, obavljali sudbene procjene i dražbe pokretnina i nekretnina u vanparničnim postupcima, te određene pravne radnje u stečajnim postupcima.

Osim poslova iz vlastitog djelokruga i onih sudskih povjerenika, javni bilježnici mogli su sastavljati privatne isprave i podneske na zahtjev stranaka. U tim slučajevima javni je bilježnik postupao kao punomoćnik stranke.

2.2.5. Administrativni ustroj i uredsko poslovanje

Položaj javnih bilježnika bio je uređen dvama zakonima, austrijskim Bilježničkim redom (1871.-1930.) i jugoslavenskim Zakonom o javnim bilježnicima (1930.-1941).

Nadležnost za imenovanje javnih bilježnika prema Bilježničkom redu pripadala je ministru pravosuđa. Javnobilježnička mjesta popunjavala su se putem natječaja koji je morala raspisati nadležna komora. Po raspisivanju natječaja kandidati su svoje molbe predavali putem javnobilježničke odnosno odvjetničke komore i uz molbu su bili dužni priložiti dokaze o ispunjavanju uvjeta za obavljanje javnobilježničke službe. Postupak imenovanja u cijelosti je provodio Prizivni sud u Zadru kao vrhovni sud za Dalmaciju a konačnu odluku donosilo je ministarstvo pravosuđa u Beču.

Uvjeti za obnašanje notarske službe bili su: državljanstvo (da uživa hrvatsko-slavonsku zavičajnost), navršene 24 godine života, pravno obrazovanje, poslovna sposobnost i da vodi neporočan život, nekažnjavanje i položen javnobilježnički ili odvjetnički ispit. Nadalje, morali su imati praksu od četiri godine, od toga najmanje dvije godine kod javnog bilježnika, a preostale dvije godine vježbeničkog staža mogli su obaviti kod odvjetnika ili na sudu. Na temelju ispunjenja tih uvjeta javni bilježnici primali su se u službu i nakon raspada Austrougarske Monarhije. Javnobilježnička služba je i nakon promjene državnog okvira u Kraljevini SHS/Jugoslaviji nastavila djelovanje po starim propisima sve do donošenja Zakona o javnim bilježnicima 1930.

Postupak imenovanja javnih bilježnika je bio detaljno uređen sa Zakonom o javnim bilježnicima iz 1930. i u pravilu je započinjao natječajem koji je morao biti objavljen u Službenim novinama Kraljevine Jugoslavije i u službenom listu one banovine na području koje se popunjavalo javnobilježničko mjesto. Uvjeti za obavljanje javnobilježničke službe bili su: jugoslavensko državljanstvo, poslovna sposobnost, navršenih 30 godina života, završen neki od jugoslavenskih pravnih

fakulteta ili pravni fakultet na nekom stranom sveučilištu ako je diploma nostrificirana prema Zakonu o nostrifikaciji diploma sa stranih fakulteta i visokih škola od 06. lipnja 1930. , nekažnjavanje i položen odvjetnički ili sudački ispit. Nadalje, morali su imati vježbenički staž od pet godina, od toga najmanje dvije godine kod javnog bilježnika i jednu godinu na sudu, a preostale dvije godine vježbeničkog staža mogli su obaviti kod javnog bilježnika, odvjetnika, državnog pravobranitelja ili na sudu.

Javnim bilježnicima je izričito bilo onemogućeno istodobno obavljanje nekih javnih funkcija odnosno poslova pri čemu se posebno ističe nemogućnost istodobnog obavljanja poslova javnog bilježništva i poslova odvjetništva. Na temelju oba zakona javno je bilježništvo bilo načelno uređeno kao latinski tip notarijata u kojemu su javni bilježnici osobe od javnog povjerenja koje samostalno i neovisno obavljaju povjerenu službu.

Javnobilježnička služba prestajala je zbog zakonom propisanih razloga (npr. gubitak državljanstva, poslovne sposobnosti, otkazom, smrću ili odlaskom u mirovinu). Odluku o prestanku javnobilježničke službe donosili su, ovisno o pojedinom razlogu, ministar pravosuđa, javnobilježnička komora ili nadležni apelacijski sud.

Javni bilježnik na službenom području imao je svoje uredovno sjedište i izvan njega nije smio imati ni dodatni ured ni ispostavu. No mogao je, ako su to zahtijevale okolnosti i uz posebno dopuštenje, izvan uredovnog sjedišta držati uredovne dane. Sam je određivao raspodjelu, način i vrijeme poduzimanja radnji u svom uredu. Svaki javni bilježnik mogao je u svoju pisarnicu zaposliti javnobilježničkog pripravnika kojeg bi obučavao za samostalno obavljanje javnobilježničke službe. U slučaju odsutnosti, bolesti ili spriječenosti zamjenjuje ga javnobilježnički zamjenik uz prethodno odobrenje komore.

Bilježničkim redom i Zakonom o javnim bilježnicima precizno je određeno koje su knjige morali voditi javni bilježnici. Knjige su morale biti povezane, njihovi listovi označeni rednim brojevima, prošiveni jamstvenikom i pečatirani pečatom komore. Predsjednik komore potpisat će posljednji list izdanog registra i udariti pečat komore; zabilježiti će broj listova i vrijeme kada su i komu izdani.

U pisarnici su vođene sljedeće knjige: opći poslovni registar (našastar, repetorij), registar o ovjerenjima i posvjedočenjima, registar o protestima, depozitna knjiga, registar ostavina, te kazala (za opći poslovni registar, za registar o ovjerenjima i posvjedočenjima, za registar o protestima i za ostavinski registar).

Poslovni registar (našastar, repetorij) se morao voditi razgovjetno na način da od jednog poslovnog broja do drugog ne ostane praznog prostora za čitav jedan redak. U isti se po redosljedu nastanka upisivala svaka javnobilježnička isprava koju bi bilježnik izdao. Bilježnik je morao potpisati svaku pojedinu stranu čim bude sasvim ispisana i udariti uredovni pečat na prvoj i posljednjoj strani. Sastojao se od sljedećih rubrika: redni broj, datum, imena i prezimena i prebivališta stranaka, vrsta dokumenta s naznakom vrijednosti, naznaka pristojbi i bilješke.

Registraturna pomagala vođena su po sustavu tekućeg broja bez klasifikacijskih oznaka. Upisi su se unosili redom kako stigne predmet, čitko bez praznih razmaka, bez precrtavanja, brisanja i ispravaka. Pored poslovnog i ostavinskog registra vođena su i abecedna kazala. Spisi su se prema njihovim bojama odlagali u pismohranu.

2.2.6. Odnosi i veze

Bilježničku službu u prvom redu nadzire javnobilježnička komora, dok je ministarstvo pravosuđa obavljalo vrhovni nadzor. Prema Bilježničkom redu (1871.-1930.) na području svakog sudišta prve molbe, na kojem ima najmanje 15 javnih bilježnika, osnivala se po jedna javnobilježnička komora. Prema Zakonu iz 1930. na području svakog okružnog, odnosno apelacijskog suda, osnivala se po jedna javnobilježnička komora. Ako na području jednog apelacijskog suda nema više od 20 javnih bilježnika ministar pravosuđa može to područje uredbom priključiti susjednoj javnobilježničkoj komori.

Rad stvaratelja fonda nadzirala je Javnobilježnička komora u Zadru pri Prizivnom sudu u Zadru (1912.-1924.), Javnobilježnička komora u Splitu pri Apelacijskom sudu u Splitu (1924.-1941.), Javnobilježnička komora u Zadru (Collegio notarile) pri Apelacijskom sudu u Zadru (1941.-1943.)

Komora će barem jednom u tri godine izvršiti pregled poslovnih prostorija javnog bilježnika na svom području kako bi se uvjerila u pravilnost poslovanja. U vršenju nadzora komora može dati upute ili primjedbe na njihov rad. Sam pregled sastoji se u razgledanju spisa, registara i drugih knjiga koje se odnose na cjelokupnu djelatnost javnog bilježnika.

Osim sa komorom i ministarstvom pravosuđa notari su korespondirali i sa kotarskim sudom na čijem području su imali svoje sjedište. Prvenstveno se to odnosi

na obavljanje poslova iz djelokruga bilježnika kao sudskog povjerenika (ostavinski postupci).

Predsjednik kotarskog suda će i u slučajevima kada je javnobilježničko mjesto ispražnjeno, zaključiti knjige bivšeg javnog bilježnika, sastaviti popis službenih spisa, predmeta, registara, knjiga i pečata, te će poduzeti potrebne mjere za njihovo osiguranje dok ne stigne vršitelj dužnosti, ili ih čuvati u sudskoj arhivi.

Kotarski sudovi su preuzeli sve spise javnih bilježnika, nakon ukidanja institucije javnog bilježništva, te su iste uništili ili predali arhivima.

2.3. Povijest fonda

Fond obuhvaća gradivo nastalo djelovanjem javnog bilježnika Petra Belamarića u razdoblju od 1930. do 1943. godine. Gradivo ovog fonda preuzeto je zajedno sa spisima Kotarskih sudova u Biogradu, Preku i Zadru 13. Srpnja 1977. godine (Knjiga primljenog arhivskog gradiva, br. 141). Spisi za područje Kotarskog suda u Skradinu (1930.-1933.) složeni su u dvije kutije, a spisi za područje Kotarskog suda u Preku (1933.-1943.) u sedam kutija.

3. SADRŽAJ I USTROJ

3.1. Sadržaj

Gradivo fonda se sastoji od spisa, općih poslovnih knjiga, registara i kazala. Najveći dio fonda odnosi se upravo na spise koji sadrže kupoprodajne ugovore, darovne ugovore, ugovore o zajmu, potvrde o dugovanju (zadužnice), potvrde o vraćanju duga, najamna pogodba, nagodba, pogodba dosmrtnog prihoda supružnika, pogodba o zajednici dobara, zapisnike ovjera potpisa na mjenici, izjave posljednje volje, oporuke, opozive oporuka, punomoći i dr.

Knjige se sastoje od zajedničkih abecednih imenika stranaka, registara sudskog povjerenika za ostavinske poslove, općeg poslovnog registra javnog bilježnika iz kojeg doznajemo najvažnije podatke o ispravi (vrijeme stvaranja, sudionike pri pravnom činu i sadržaj isprave) i registra o ovjеровljenjima i posvjedočenjima.

3.2. Odabiranje, izlučivanje i rokovi čuvanja

Tijekom obrade nije obavljeno izlučivanje. U samom gradivu nema pisanih tragova o njegovu izlučivanju prije dostavljanja arhivu. Čuva se trajno.

3.3. Dopune

Daljnjeg preuzimanja gradiva neće biti.

3.4. Plan sređivanja

Arhivsko gradivo je primljeno relativno sređeno i u dobrom stanju. Spisi su bili u arhivskim kutijama uglavnom složeni po broju iz urudžbenog zapisnika. Kod nekih je red bio djelomično izmiješan. Ono je sređivano kronološki, a unutar godine prema rastućem broju. Gradivo je složeno u 9 kutija koje su označene jasnim i uočljivim oznakama.

4. UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA

4.1. Pravni položaj

Gradivo ima status javnog arhivskog gradiva.

4.2. Uvjeti dostupnosti

Dostupno sukladno Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima, Pravilniku o korištenju arhivskoga gradiva i Pravilniku o radu čitaonice DAZD-a.

4.3. Uvjeti objavljivanja ili umnožavanja

Uvjeti umnožavanja dostupni su sukladno Pravilniku o korištenju gradiva i Pravilniku o radu čitaonice DAZD-a.

4.4. Jezik i pismo u gradivu

Jezik: hrvatski i talijanski

Pismo: latinica i ćirilica

4.5. Tvarne značajke i tehnički uvjeti

Papir. Spisi su dobro očuvani. Restauriranje nije potrebno.

4.6. Obavijesna pomagala

Registraturna obavijesna pomagala (urudžbeni zapisnici, registri i kazala), te sumarni inventar arhivskog fonda HR DAZD 589 - Javni bilježnik Petar Belamarić, Zadar 2014.

5. DOPUNSKI IZVORI

5.1. Postojanje i mjesto čuvanja izvornika

Izvornici se čuvaju u DAZD-u.

5.2. Postojanje i mjesto čuvanja preslika

Preslici ne postoje.

5.3. Dopunski izvori

HR DAZD 31 Bilježnici Zadra (Notari civitatis et districtus ladre) – Zadar (XII-1797)

HR DAZD 231 Kotarski sud Zadar (Pretura urbana in Zara) – Zadar (1820-1918)

HR DAZD 222 Kotarski sud (Sreski sud) Biograd n/m – Biograd n/m (1820-1943)

HR DAZD 227 Kotarski sud (Sreski sud) Preko – Preko (1878 – 1943)

HR DAŠI 85 Kotarski sud Skradin – Skradin (1820 – 1918)

5.4. Bibliografija

5.5.1 Literatura

- ISAD (G) Opća međunarodna norma za opis arhivskog gradiva, 2. izdanje, Zagreb, 2001.
- ISAAR (CPF) Međunarodna norma arhivističkog normiranog zapisa za pravne i fizičke osobe te obitelji, 2. izdanje, Zagreb, 2006.
- Mirela KREŠIĆ, Javno bilježništvo na hrvatsko-slavonskom pravnom području 1859.-1941., Časopis za suvremenu povijest, br.1., 91.-126., Zagreb, 2010.

- Josip BRATULIĆ, Javno bilježništvo u Hrvatskoj do 19. stoljeća, Javni bilježnik br. 31., 19-24., Zagreb, 2009.
- Zoran JELAVIĆ, Kratka povijest notarijata u Hrvatskoj za razdoblje 1915.-1941., Javni bilježnik br.31., 25-39, Zagreb, 2009.
- Zoran JELAVIĆ, Pregled sačuvane građe javnih bilježnika na području Republike Hrvatske, Javni bilježnik br.28., 49-73., Zagreb, 2008.
- Milan ŠUFFLAY, Dalmatinsko-hrvatska srednjovjekovna listina, Povijest hrvatskoga notarijata od XI. do XV. st., Zagreb, 2000.
- Bonina BEZMALINOVIĆ, Notarijat u Dandolovoj Dalmaciji, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, XXVII/II, 1990., 77. – 98.
- Ivan BEUC, Povijest institucija državne vlasti Kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, Zagreb, 1985.
- Branka Grbavac, Notari kao posrednici između Italije i Dalmacije, Acta histriae br.16, (2008.), 503-526.
- Smotra Dalmatinska, God. XIV – B. 28. od 06. travnja 1901.
- Smotra Dalmatinska, God. XVI – B. 49. od 20. lipnja 1903.
- Smotra Dalmatinska, God. XVIII – B. 55. od 12. srpnja 1905.
- Novo doba, God. VI, broj 298 od 31. prosinca 1923

5.5.2. Zbirke zakona

- Bilježnički zakon od 25. srpnja 1871., Državno-zakonski list za kraljevine i zemlje zastupane u vijeću carevinskom, Beč 1871.
- Zakon o javnim bilježnicima (notarima) od 11. rujna 1930., br. 87330, Službene novine Kraljevine Jugoslavije, 26. rujna 1930., br. 220-LXXVII.
- Zakon o uređenju redovnih sudova za Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca od 18. siječnja 1929., Službene novine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, br. 20-X.
- Zakonska odredba o ukidanju javnih bilježnika od 18. travnja 1941., Zakoni, naredbe i odredbe (sudske odluke), proglašeno od 11. travnja do 3. Rujna 1941., knjiga I., br. 12.

6. KONTROLA OPISA

6.1. Napomena

Prilikom citiranja gradiva navodi se signatura i kratica naslova fonda, npr. HR DAZD 589 JBPB 750 -1938

6.2. Pravila i konvencije

Opisano prema ISAD (G) - Općoj međunarodnoj normi za opis arhivskog gradiva ISAD (G), Zagreb 2001. i ISAAR (CPF) - Međunarodnoj normi arhivističkog normiranog zapisa za pravne i fizičke osobe te obitelji, Zagreb 2006.

6.3. Nadnevak izrade opisa

Obavijesno pomagalo izrađeno je u srpnju 2014. godine.

INVENTARNI POPIS GRADIVA

A) POPIS KNJIGA

Redni broj	Naziv knjige	Godina	Broj spisa
1.	Zajednički abecedni imenik stranaka	1933. – 1937.	
2.	Zajednički abecedni imenik stranaka	1938. – 1943.	
3.	Registar sudskog povjerenika za ostavinske poslove (Kotarski sud u Preku)	1937.	1 – 267
		1938.	1 – 246
		1939.	1 – 240
		1940.	1 – 227
		1941.	1 – 250
		1942. – 1943.	1 – 364
4.	Registar sudskog povjerenika za ostavinske spise	1933.	1 – 587
		1934.	1 – 213
		1935.	1 – 306
		1936.	1 – 347
5.	Opći poslovni registar javnog bilježnika (ugovori)	1933. – 1943.	1 – 1296
6.	Registar o ovjerovljenjima i posvjedočenjima	1933.	1 – 28
		1934.	1 – 28
		1935.	1 – 23
		1936.	1 – 31
		1937.	1 – 48
		1938.	1 – 41
		1939.	1 – 51
		1940.	1 – 35
		1941.	1 – 13
		1942.	1 – 31
		1943.	1 - 9

A) POPIS GRADIVA

Broj kutije	Vremenska oznaka	Brojevi sačuvanih spisa / sadržaj	Napomena
1.	1929./1933.	Punomoći, zapisnici o ostavinskim raspravama, molbe za ovršni postupak, obveznice, kupoprodaja zemlje i zgrada, zajmovne pogodbe, diobeni ugovori, očitovanja posljednje volje, pogodbe zamjene zemljišta, pogodbe posinjenja (usvajanje djeteta), pogodbe dosmrtnog prihoda, smetanja posjeda, brisanja založnog prava	Spisi nastali na području Kotarskog suda Skradin. U kutiji se nalaze i dokumenti drugih odvjetnika (K. Dobrota, M. Dominis, J. Matačić) i javnih bilježnika (G. Rolli)
2.	1930.	Kupoprodajne i zajmovne pogodbe 180 – 333	Spisi nastali na području Kotarskog suda Skradin. Nedostaje br. 190-233,256,257,278, 279,282,329
	1931.	334 - 501	Nedostaje br. 380,420
	1932.	502 - 559	Nedostaje br. 520,551,533,556,557,560
	1933.	561 - 572	Nedostaje br. 562,565,567 Zadnji spis bez broja (prezime Baljković)
3.	1933./1943.	Razna potraživanja i ugovori bez numeracije.	Spisi nastali na području Kotarskog suda Preko i Kotarskog suda Biograd. Prvi spis preuzimanje dužnosti javnog bilježnika u Biogradu.
	1934.	1 / 8 Oporuke	
	1937.	1 / 38	
	1938.	1 / 55	
	1940.	2 / 11	
	1941.	1 / 87	
4.	1933.	Kupoprodajne pogodbe 1 – 83	1933. – 1943. Spisi po općem poslovnom registru Jedan spis bez broja (Ljubomir i Petar Bonicioli)
	1934.	84 – 250	
5.	1934.	Kupoprodajne pogodbe 251 – 253	
	1935.	254 – 500	
6.	1936.	Kupoprodajne pogodbe 501 – 578	
	1937.	579 – 703	
	1938.	704 - 750	Nedostaje br. 718, 730, 745 i 748

			Zadnji spis, Oporuka na ime Josip Fizulić pok. Nikole iz Dragova bez broja
7.	1938.	Kupoprodajne pogodbe 751 – 832	Nedostaje br. 796
	1939.	833 – 990	
	1940.	991 – 1000	
8.	1940.	Kupoprodajne pogodbe 1001 – 1135	Br. 1096 i 1097 a/40
	1941.	1136 - 1204	Nedostaje br. 1202 Početkom 1941. na ispravama je strojno pisano prvo „Na temelju ovlaštenja udijeljenih od Vrhovnog Zapovjedništva Italijanskih oružanih snaga“, a nedugo nakon“U ime Nj. V. Viktora Emanuela III po milosti božjoj i volji naroda Kralja Italije i Albanije, Cara Etijopije“. Obrasci ostaju isti tim što je grb Kraljevine Jugoslavije zatamnjen kako na početnoj stranici tako i na javnobilježničkom pečatu.
	1942.	1205 – 1250	
	1943.	1291	
9.	1930./1933.	Javni bilježnik Ivo Stanoš (Biograd)	Sadržaj ove kutije dijelom će možda u budućnosti biti izdvojen nakon što se izvrši provjera radi li se o dokumentima fonda HR-DAZD-588, HR-DAZD-231, HR-DAZD-228, HR-DAZD-222, HR-DAŠI-79 (n.b. nisu formirani fondovi Ive Ivčevića i Silvija Brunellija) ili se radi o izdanim dokumentima za uporabu stranke ili bilježnika. Ukoliko dođe do promjena u sadržaju ove kutije o tom će biti učinjena bilješka u evidencijama fondova.
	1881./1912.	Spisi Kotarskog suda u Zadru – oporuke	
	1927./1928.	Javni bilježnik Ivo Ivčević (Skradin)	
	1929./1933.	Spisi Kotarskog suda u Preku – oporuke	
	1927./1932.	Spisi Kotarskog suda u Biogradu – oporuke	
	1918./1933.	Javni bilježnik Ektor Meichsner (Šibenik)	
	1938./1943.	Javni bilježnik Silvio Brunelli (Zadar)	
	1936.	Dosudnica i oporuka nadbiskupa Vinka Pulišića	